

Vorbereiden

Wie begrijpt dit?

Marcus 1:21-28

31 januari 2021

WELK VERHAAL LEZEN WE?

Jezus gaat met zijn leerlingen naar de synagoge in Kafarnaüm. De mensen zijn diep onder de indruk van wat Jezus vertelt. Hij geneest er ook een man die bezeten is.

De synagoge

De synagoge is de plaats waar joden samenkomen. In die zin is de functie van de synagoge goed te vergelijken met onze kerken. Mensen komen er niet alleen om te bidden, maar ook om te leren. Tegenwoordig noemen veel joden de synagoge daarom 'sjoel', afgeleid van het Duitse Schule. In principe mag elke joodse man het woord voeren in de synagoge.

Spreken met gezag

Als Jezus het woord neemt, maakt hij grote indruk op de aanwezigen. Hij spreekt 'als iemand met gezag, niet zoals de schriftgeleerden'. Wat wordt daar mee bedoeld?

In de joodse traditie is het gebruikelijk dat rabbi's niet zomaar vertellen wat ze vinden, maar dat ze uitleggen hoe ze aan die kennis komen. Vaak verwijzen ze dan naar een gezaghebbende rabbi uit het verleden: 'Rabbi die-en-die heeft gezegd...' Het is te vergelijken met een wetenschapper, die in voetnoten verantwoordt waar hij zijn uitspraken op baseert. Dat doet Jezus niet. Hij preekt zogezegd zonder voetnoten, hij verwijst niet naar een gezaghebbende rabbi om zijn woorden kracht bij te zetten. Hij spreekt op eigen gezag. Dat is een fundamenteel verschil met de schriftgeleerden. Het is dus niet zo dat de schriftgeleerden door hun toehoorders niet serieus genomen werden, het 'met gezag' spreken is een aanwijsbaar verschil in de manier van spreken.

Wat heeft Jezus eigenlijk gezegd?

Opvallend is dat Marcus niet vermeldt waar Jezus over gesproken heeft. Het evangelie van Marcus gaat soms behoorlijk snel. Zo gaan we in dit verhaal al heel snel door naar de gebeurtenis met de bezeten man.

Herkenning

De mensen zijn dus erg onder de indruk van wat Jezus vertelt. Maar begrijpen ze ook wie hij is? Er is in ieder geval een man die het weet: een man met een 'onreine geest'. Hij is zichzelf niet, er zit iets in hem dat hem totaal van zichzelf vervreemdt. Toch noemt hij Jezus 'de heilige van God'. In dit evangelie is hij de eerste die dat begrepen heeft.

Vernietigen?

'Ben je gekomen om ons te vernietigen?' vraagt de man. Of eigenlijk zijn het de stemmen in hem die dat vragen. Die stemmen die een mens van zichzelf vervreemden, de krachten die mensen kapot maken... die voelen aan dat ze geen toekomst hebben als Jezus in de buurt komt.

Verbijsterd

De mensen zijn verbijsterd, zo vertelt het verhaal. Ze begrijpen niet wat er gebeurd is, ook al hebben ze het met eigen ogen gezien. Daarmee laat het verhaal een belangrijk element zien van het geloof dat Jezus komt brengen. Geloven is niet dat je nauwkeurig kunt navertellen wat rabbi die-en-die allemaal gezegd heeft. Geloven is dat je van je stuk gebracht bent, dat je iets meemaakt waar je eigenlijk geen woorden voor hebt. Dat geloof verspreidt zich door heel Galilea. En vandaag hebben wij het er nog over.

Vieren

Wie begrijpt dit?

Marcus 1:21-28

31 januari 2021

31 januari 2021

Kindermoment in de dienst

Wist je dat er soms iets gezegd of geschreven wordt wat haast niemand begrijpt? Niet in een onbekende taal, gewoon teksten in het Nederlands. Wat dacht je van deze zin: 'Ik procrastineer mijn huiswerk keer op keer. De reden hiervoor is dat ik ontzettend recalcitrant ben.'

Wat bedoel ik eigenlijk? Iemand een idee? Ik geef alvast een tip: Geef dit als antwoord als je ouders vragen of je je huiswerk voor Nederlands al af hebt... 'Ik procrastineer mijn huiswerk keer op keer. De reden hiervoor is dat ik ontzettend recalcitrant ben.'

In gewoon Nederlands, zonder moeilijke woorden, betekent die zin: 'Ik begin niet aan mijn huiswerk, omdat ik stout ben.'

Waarom gebruiken sommige mensen moeilijke woorden, als het ook makkelijk kan?

In het Bijbelverhaal van vandaag staat Jezus op in de synagoge. Hij wil vertellen over God. Maar hij spreekt heel anders dan de mensen gewend zijn... Hoe? Dat horen we in de kindernevendienst.

Gebed

Lieve Vader in de hemel,
Dank U wel dat U ons verhalen heeft gegeven.
Dank U wel dat we Uw woorden mogen lezen in de Bijbel.
We begrijpen misschien niet altijd alles,
wilt U ons mensen om ons heen geven
waarmee we over U kunnen praten en waar we
vragen aan mogen stellen.
Dank U wel dat we ook onze vragen
aan U mogen stellen als we bidden.
Dank U wel dat voor U geen domme vragen
bestaan.
Amen

Werkblad en tips



Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Op het werkblad staat het verhaal verbeeld in een stripverhaal. De kinderen leggen de plaatjes op volgorde. Reken maar dat het indruk maakt wat Jezus in de synagoge zegt en doet. Met het andere werkblad proberen de oudere kinderen mee te 'rekenen'. Of zij het geheim van Jezus kunnen ontraadselen is maar zeer de vraag. Hij blijft ons meer dan intrigeren.



Vierde zondag na Epifanie Jaar B

Lezing uit het Oude Testament	Deuteronomium 18:15-20
Antwoordpsalm	111
Epistellezing	(1 Korintiërs 8:1b-13)
Lezing uit het Evangelie	Marcus 1:21-28

Vertellen

Wie begrijpt dit?

Marcus 1:21-28

31 januari 2021

Vertelling 4-7 jaar

Wijze woorden

Jezus is in de synagoge. In de synagoge komen mensen om te luisteren naar woorden over God. Om samen te bidden en te zingen. Het lijkt wel een beetje op een kerk. Er staat er iemand op. Een leermeester. Hij wil mensen leren over God. Hij zegt met een zware stem: 'Rabbi Gamaliël zei het al. En rabbi Simeon zei het ook. En rabbi Jechonja trouwens ook...' Het galmt door de synagoge.

Als je goed luistert... hoor je mensen stiekem zuchten. Wat gebruikt de leermeester veel moeilijke woorden.

Dan Jezus staat op. Hij wil ook graag vertellen over God. De mensen luisteren. Ze zijn verbaasd. Hij vertelt niet wat rabbi Gamaliël of rabbi Simeon gezegd heeft. Hij vertelt wat hij zelf weet en wat weet hij veel! Jezus kan alles goed uitleggen.

Als Jezus weer gaat zitten, is het stil. Dan klinkt er een stem:

'Wat doe jij hier, Jezus!' Er komt een man naar voren. Hij kijkt wild om zich heen. Hij zwaait met zijn armen. 'Waarom zou ik naar jou luisteren, Jezus', roept hij. De man is niet zichzelf. Zijn hoofd zit vol boze stemmen. De stemmen vechten in zijn hoofd. Wie mag als eerste iets roepen?

Maar Jezus is eerder. 'Zwijg!' zegt hij streng tegen de stemmen in het hoofd van de man. 'Laat de man alleen. Wegwezen!'

De man draait met zijn ogen. Zijn armen zwaaien wild heen en weer. Zijn schouders schokken. Dan wordt de man weer rustig. Het is ook rustig in zijn hoofd. De stemmen zijn weg. Alleen zijn eigen stem is er nog. 'Dank u Heer!' zegt hij.

Het is weer stil geworden in de synagoge. De mensen zijn verbaasd. Ze weten niet wat ze moeten zeggen. Wie is Jezus?



Werkvormen

4-7 jaar



Gesprek: Heb jij wel eens dat iemand iets vertelt en jij het niet begrijpt? Wat doe je dan? Heb je wel eens gehad dat iemand het toen voor je uitlegde? Hoe was dat? Zijn er dingen die jij echt niet begrijpt? Praat er samen over.



Doen: Laat de kinderen een tijdje kletsen. Het liefst door elkaar, zodat het rumoerig is. Vraag dan de kinderen om stil te zitten, diep adem te halen en stil te zijn. Hoe is het als het stil is nadat het eerst druk was?



Uitbeelden: Hoe keek de man met de stemmen in zijn hoofd? Hoe was zijn houding? Kun je nadoen hoe hij liep en voor Jezus ging staan?

Jezus stuurt de boze stemmen weg. Hoe keek de man toen hij genezen was? Kun je uitbeelden hoe hij keek, liep en bewoog?

8-10 jaar



Gesprek: In het verhaal gebeuren dingen die moeilijk te begrijpen zijn. Kun jij er een aantal noemen?

Wie begreep het niet in het verhaal? Wat is er onbegrijpelijk aan?



Doen: Zou jij een Bijbelverhaal in eigen woorden durven vertellen of voorlezen uit een Kinderbijbel voor de groep?

Kinderen die dat willen, mogen om beurten gaan staan en spreken.



Schrijven: Zijn er kinderen die iets niet begrijpen? Verzamel zo veel mogelijk vragen. Wie weet

er een antwoord op een van de vragen? Waar kun je zelf als leiding antwoord op geven?

Vorm groepjes. Elk groepje kiest een onbeantwoorde vraag en verzint hier een mogelijk antwoord op. Wees creatief. Elk antwoord kan en mag.

11-12 jaar



Gesprek: Als iemand iets vertelt, bijvoorbeeld de dominee, een docent, of een vlogger, wat maakt dat jij

wilt blijven luisteren? Zijn dat de woorden, de boodschap, hoe iemand het vertelt?

Zijn er preken of verhalen die je zijn bijgebleven? Kun je dit met de anderen delen?



Spel: Kies een moeilijk woord uit een (online) woordenboek. Schrijf de betekenis op een briefje. De kinderen schrijven

op wat zij denken wat het woord betekent. Verzamel de briefjes en lees ze in willekeurige volgorde voor. Wat denken de kinderen dat de echte betekenis is?



Computer: Ga op zoek naar beroemde citaten, die jou aanspreken. Van wie is het citaat? Waarom sprak hij of zij deze

wijze woorden? Waarom heb jij voor dit citaat gekozen?

Tip: Geen toegang tot internet? Zoek mooie citaten in het Bijbelboek Spreuken en/of Prediker.

Vertelling 8–12 jaar

Jezus aan het woord

Jezus gaat naar de synagoge. In de synagoge komen mensen om te luisteren naar woorden over God. Om samen te bidden en te zingen. Het lijkt wel een beetje op een kerk.

Samen met zijn leerlingen zoekt Jezus een plaatsje vooraan. Een rabbi staat op. Deze leermeester wil de mensen in de synagoge lesgeven. Hij schraapt zijn keel en steekt van wal.

‘Beste luisteraars, vandaag wil ik jullie iets belangrijks vertellen. Luister naar deze wijze woorden. Rabbi Gamaliël sprak er al over. En rabbi Simeon zei het ook. En rabbi Jechonja trouwens ook...’

Een aantal mensen knikken bij het horen van die namen. Dat waren wijze mannen. Maar als je goed luistert, hoor je ook gezucht. ‘Daar gáán we weer’, mompelt iemand. ‘De wijze lessen van die oude rabbi’s... die hebben we eerder gehoord.’

‘En nog steeds even moeilijk’, grinnikt een ander zachtjes.

Als het verhaal afgelopen is, staat Jezus op. Hij wil ook graag iets over God vertellen. De mensen in de synagoge kijken hem vol verwachting aan. Welke woorden van welke rabbi zou hij willen doorgeven?

Maar wat Jezus vertelt, is heel anders. Hij vertelt niet wat rabbi Gamaliël of rabbi Simeon gezegd heeft. Zijn woorden zijn zijn eigen woorden. Hij vertelt wat hij zelf weet en wat weet hij veel! En zijn verhaal is helemaal niet moeilijk. Jezus kan alles goed uitleggen. Als Jezus weer gaat zitten, is het stil. De mensen kijken verbaasd naar hem. Maar dan verbreekt een schelle stem de stilte.

‘Wat doe jij hier, Jezus!’ Er komt een man naar voren. Hij kijkt wild om zich heen en zwaait met zijn armen en gromt. ‘Ik weet wel wie jij bent. Jij komt van God. Ben je gekomen om mij te laten zwijgen?’

Jezus kijkt de man aan. Deze man is niet zichzelf. Wrede stemmen zijn bij hem naar binnen geslopen. De stemmen vechten in zijn hoofd. Wie het hardst schreeuwt, wordt gehoord en uitgesproken. En de gedachten van de man zelf... die worden niet meer gehoord.

‘Zwijg!’ zegt Jezus streng tegen de stemmen in het hoofd van de man. ‘Laat de man alleen. Verdwijnt uit zijn gedachten, uit zijn hoofd. Wegwezen!’

De man draait met zijn ogen. Zijn armen zwaaien wild heen en weer. Zijn schouders schokken. De mensen in de synagoge houden hun adem in... Dan wordt de man weer rustig. Het is ook rustig in zijn hoofd. Zijn eigen gedachten worden weer gehoord. De stemmen zijn weg. Alleen zijn eigen stem is er nog. ‘Dank u Heer!’ zegt hij.

Het is weer stil geworden in de synagoge. De mensen zijn verbaasd. Ze weten niet wat ze moeten zeggen. Wie is Jezus?